

Рейтинговий звіт FVIV 001-004 short

про оновлення кредитного рейтингу

Об'єкт рейтингування:	боргове зобов'язання ТОВ КБ «ФІНАНСОВА ІНІЦІАТИВА»
Тип рейтингу:	довгостроковий кредитний рейтинг за Національною рейтинговою шкалою
Тип боргового зобов'язання:	облігації іменні відсоткові, звичайні (незабезпечені)
Обсяг випуску:	серія А: 50 000 000,00 грн.
Номінальна вартість однієї облігації:	1 000,00 грн.
Кількість облігацій:	серія А: 50 000 штук серія А: 5–8 відсоткові періоди 17,5% річних;
Відсоткова ставка:	процентний дохід на кожні наступні чотири періоди встановлюється емітентом окремо
Термін розміщення:	серія А: з 16.07.2007 р. до 15.07.2008 р. (включно)
Термін обігу:	з дати реєстрації Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку до 09.07.2012 р. (включно)
Термін погашення:	з 09.07.2012 р. до 10.07.2012 р. (включно)
Дата визначення рейтингу:	21.06.2007 р.
Рейтингова дія:	оновлення
Дата оновлення рейтингу:	16.12.2008 р.
Рівень кредитного рейтингу:	uaBB
Прогноз рейтингу:	негативний

Наданий у результаті рейтингового аналізу кредитний рейтинг визначено за Національною рейтинговою шкалою, на що вказують літери **ua** у позначці кредитного рейтингу. Національна рейтингова шкала дозволяє виміряти розподіл кредитного ризику в економіці України без урахування суверенного ризику та призначена для використання емітентами цінних паперів, позичальниками, фінансовими установами, посередниками та інвесторами на фінансовому ринку України.

Для проведення процедури оновлення кредитного рейтингу агентство «Кредит-Рейтинг» використовувало фінансову звітність ТОВ КБ «ФІНАНСОВА ІНІЦІАТИВА» за 2005-2007 рр. та I-III квартали 2008 року, а також внутрішню інформацію, надану Банком у ході рейтингового процесу.

Кредитний рейтинг ґрунтується на інформації, наданій самим об'єктом рейтингової оцінки, а також на іншій інформації, що є в розпорядженні рейтингового агентства та вважається надійною. Було проаналізовано інформацію стосовно усіх істотних аспектів діяльності банку. Дані балансу та звіту про фінансові результати наведено у Додатках до цього рейтингового звіту.

Визначення поточного рейтингу

Позичальник або окремих борговий інструмент з рейтингом uaBB характеризується кредитоспроможністю НИЖЧОЮ, НІЖ ДОСТАТНЯ, порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Висока залежність рівня кредитоспроможності від впливу несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов.

Знаки «+» та «-» позначають проміжні категорії (рівні) рейтингу відносно основних категорій (рівнів).

Стабільний прогноз вказує на відсутність на поточний момент передумов для зміни рейтингу протягом року.

Рейтингова історія

Історію кредитного рейтингу емісії облігацій ТОВ КБ «ФІНАНСОВА ІНІЦІАТИВА» серії А наведено в таблиці нижче.

Дата	21.06.2007	30.10.2007	20.06.2008	16.12.2008
Рівень рейтингу	uaBBB	uaBBB	uaBBB	uaBB
Прогноз	стабільний	стабільний	стабільний	негативний
Рейтингова дія	визначення	підтвердження	підтвердження	зниження зі зміною прогнозу

Рівень кредитного рейтингу ТОВ КБ «ФІНАНСОВА ІНІЦІАТИВА» підтримується:

- розгалуженістю регіональної мережі: станом на 01.10.2008 р. – понад 60 відділень Банку розташовано майже в усіх регіонах України;
- низькою питомою вагою проблемної заборгованості;
- високими показниками ефективності діяльності.

Рівень кредитного рейтингу ТОВ КБ «ФІНАНСОВА ІНІЦІАТИВА» обмежується:

- затримкою з виконання зобов'язань за облігаціями серії В;
- погіршенням показників ліквідності Банку та зростанням залежності від міжбанківського ринку;
- значною концентрацією кредитного портфеля за основними позичальниками, що може негативно вплинути на ліквідність та капіталізацію Банку;
- значною концентрацією ресурсної бази за основними кредиторами, що зумовлює залежність Банку від фінансового стану невеликого числа його клієнтів та підвищує ризик ліквідності;
- схильністю Банку до прийняття ринкових ризиків;
- необхідністю удосконалення системи управління ризиками та оптимізації бізнес-процесів у зв'язку із зростанням масштабів діяльності Банку;
- посиленням впливу зовнішніх чинників на фінансовий ринок та зниженням ділової активності в країні, що негативно впливає на платоспроможність клієнтів Банку, а також спричиняє зниження вартості та ліквідності забезпечення за наданими кредитами.

Основні фінансові показники

Показник	01.01.05	01.01.06	01.01.07	01.04.07	01.07.07	01.10.07	01.01.08	01.04.08	01.07.08	01.10.08
Активи, млн. грн.	160,67	743,69	2 540,98	3 011,64	3 494,52	4 453,94	4 556,52	4 976,99	4 980,84	5 209,42
Кредитно-інвестиційний портфель, скоригований на суму резервів, млн. грн.	115,96	536,71	2 382,25	2 902,77	3 344,55	4 298,93	4 274,32	4 622,87	4 753,65	4 997,16
Кошти клієнтів, млн. грн.	5,75	212,66	1 076,95	1 544,00	1 538,50	1 553,26	1 839,62	2 259,70	2 457,45	2 457,00
Власний капітал, млн. грн.	107,26	302,85	418,62	624,56	630,78	1 239,11	1 243,84	1 246,93	1 250,93	1 252,37
Доходи, млн. грн.	1,44	29,68	179,37	70,19	169,76	289,25	443,56	158,36	327,94	517,52
Витрати, млн. грн.	1,42	26,83	163,60	64,19	157,55	268,76	418,34	155,26	320,84	508,99
Прибуток до сплати податку, млн. грн.	0,02	3,81	16,38	6,01	12,78	21,06	28,30	3,09	7,09	9,21
Чистий прибуток, млн. грн.	0,02	2,85	15,76	6,00	12,21	20,50	25,22	3,09	7,09	8,53
Доходність активів, %	0,01	0,38	0,62	-	-	-	0,55	-	-	-
Доходність капіталу, %	0,02	0,94	3,77	-	-	-	2,03	-	-	-

Резюме

Товариство з обмеженою відповідальністю комерційний банк «ФІНАНСОВА ІНІЦІАТИВА» було зареєстровано НБУ у січні 2005 року. За профілем діяльності Банк є універсальною кредитно-фінансовою установою. Діяльність ТОВ КБ «ФІНАНСОВА ІНІЦІАТИВА» орієнтована, насамперед, на обслуговування великого та середнього корпоративного бізнесу, втім довгостроковою стратегією Банку передбачено розвиток і роздрібного бізнесу.

За ренкінгом НБУ на 01.10.2008 р. ТОВ КБ «ФІНАНСОВА ІНІЦІАТИВА» перебувало у II групі і посідало 30 місце серед 181 банку України. Питома вага активів Банку у банківській системі складає 0,69%. З початку 2008 року чисті активи Банку зросли на 14% і станом на 01.10.2008 р. складають 5 209 млн. грн., кредитно-інвестиційний портфель зріс на 17% – до 4 997 млн. грн., власний капітал за цей період зростав за рахунок прибутку, тому збільшився лише на 1% – до 1 252 млн. грн.

Власником ТОВ КБ «ФІНАНСОВА ІНІЦІАТИВА» є ТОВ «ІНВЕСТ-СЕРВІС» (99,99% прямої участі). Інша частка капіталу Банку належить фізичній особі.

У II-III кварталах 2008 року регіональна мережа ТОВ КБ «ФІНАНСОВА ІНІЦІАТИВА» суттєво розширилась як за кількістю відділень, так і за географією присутності: наразі Банк представлений майже в усіх областях України, з Головним офісом у м. Києві. Проте через економічні ускладнення в країні плани щодо подальшого розвитку мережі було зменшено.

Підрозділи ТОВ КБ «ФІНАНСОВА ІНІЦІАТИВА» не мають власних повноважень – усі рішення приймаються централізовано. Банк використовує дворівневу систему функціонування регіональної мережі: Головний банк – відділення. Також слід зазначити, що відділення, здебільшого, розташовуються в орендованих приміщеннях.

ТОВ КБ «ФІНАНСОВА ІНІЦІАТИВА» є універсальним банком й обслуговує як корпоративних, так і приватних клієнтів, але переважна більшість операцій проводиться з юридичними особами. Бізнес клієнтів зосереджений переважно у західних та центральних регіонах країни. Незважаючи на те, що Банк намагається розширювати клієнтську базу, істотна частка його бізнесу пов'язана з учасниками, їх партнерами та контрагентами. Втім слід відмітити помітне збільшення бази вкладників-фізичних осіб, що зумовлено прагненням Банку диверсифікувати ресурси. Картковий бізнес ТОВ КБ «ФІНАНСОВА ІНІЦІАТИВА», що ґрунтується на співпраці з міжнародною системою MasterCard, має слабкий ступінь розвитку, і наразі не є стратегічно важливим для Банку.

Структура капіталу Банку є доброю: основною складовою є статутний капітал (коефіцієнт фондової капіталізації на 01.10.2008 р. становив 97%). Покриття активних операцій власним капіталом зберігається на високому рівні, але слід

зауважити, що капітал мобілізовано у кредитні операції, коефіцієнт захищеності капіталу (вкладення в основні засоби) низький.

Основою ресурсної бази ТОВ КБ «ФІНАНСОВА ІНІЦІАТИВА» виступають кошти юридичних осіб. Також вагому роль у фондуванні кредитних операцій мають і кошти інших банків, а через труднощі на фінансовому ринку, зокрема, і на ринку ресурсів у II півріччі 2008 року, Банк почав активно рефінансуватися в НБУ. Пасивне сальдо за міжбанківськими операціями зберігається значним: так, станом на 01.10.2008 р. складало понад 19% зобов'язань Банку. Фондування є більш короткостроковим – так, станом на 01.10.2008 р. 20% пасивів мали строки погашення до 1-го місяця, 34% – більше року.

Ресурсній базі ТОВ КБ «ФІНАНСОВА ІНІЦІАТИВА» притаманна висока концентрація за основними кредиторами (станом на 01.10.2008 р. кошти 20 найбільших клієнтів формують 56,4% зобов'язань) та видами економічної діяльності (кошти підприємств сільського господарства, мисливства та лісового господарства формують 55% коштів, залучених на рахунки суб'єктів господарювання; кошти підприємств, які займаються торгівлею, ремонтом автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку – 21%).

Істотна залежність Банку від міжбанківського ринку, а також від невеликого числа кредиторів-юридичних осіб наражає Банк на ризики ліквідності, особливо беручи до уваги наразі складну макроекономічну ситуацію та погіршення ліквідності.

ТОВ КБ «ФІНАНСОВА ІНІЦІАТИВА» обслуговує дві серії власних процентних облігацій на загальну суму 300 млн. грн. (серія А на 50 млн. грн. і серія В на 250 млн. грн.). Станом на 01.10.2008 р. в обігу перебували облігації серії А на суму 26,4 млн. грн., серії В – 161,4 млн. грн. За фактом пред'явлення до дострокового викупу облігацій серії В на суму 12,37 млн. грн. Банк не зміг вчасно розрахуватись з кредитором на суму 9,85 млн. грн. Цю заборгованість за домовленістю сторін було реструктуровано.

У січні-вересні 2008 року ТОВ КБ «ФІНАНСОВА ІНІЦІАТИВА» дотримувалося всіх економічних нормативів НБУ. Адекватність капіталу Банку перебуває на доброму рівні. Загальне ринкове звуження ліквідності вплинуло і на ліквідність Банку відобразившись у стрімкому зменшенні відповідних нормативів. Характерною для Банку залишається схильність до інвестиційних ризиків.

Основним доходним активом ТОВ КБ «ФІНАНСОВА ІНІЦІАТИВА» є клієнтський кредитний портфель, який сягає вже понад 87% чистих активів. У 2008 році темп зростання активних операцій був досить помірним і значно меншим, ніж у минулому році, та меншим, ніж за системою. Портфель міжбанківських кредитів представлений, насамперед, угодами SWAP. Всі цінні папери Банку перебувають у торговому портфелі (354 млн. грн.) і формуються акціями та облігаціями декількох емітентів різних видів економічної діяльності. Суттєва концентрація портфеля за емітентами робить Банк чутливим до ризику, особливо в умовах нестабільності на фондовому ринку.

Рівень високоліквідних активів ТОВ КБ «ФІНАНСОВА ІНІЦІАТИВА», що підтримується значною мірою за рахунок залишків на кореспондентських рахунках, залишається низьким, що свідчить про істотні ризики ліквідності. Станом на 01.10.2008 р. відповідність активів та пасивів за строками до погашення перебуває на задовільному рівні.

Головним напрямом діяльності ТОВ КБ «ФІНАНСОВА ІНІЦІАТИВА» є кредитування господарського сектору, обсяг кредитів, наданих фізичним особам, незначний. За строками погашення портфель має таку структуру: станом на 01.10.2008 р. обсяг клієнтських кредитів терміном погашення до 1-го року склав близько 52% портфеля, до місяця – 2%. За цільовим спрямуванням позики видані на поточні потреби та в інвестиційну діяльність. Переважна більшість кредитів номінована в національній валюті.

За видами економічної діяльності кредитний портфель Банку представлений фактично трьома секторами: торгівлею та ремонтом автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку (надано 31% всіх клієнтських кредитів, або 114% капіталу I рівня); переробною промисловістю (33%); сільським, мисливським та лісовим господарствами (31%).

Концентрація кредитного портфеля ТОВ КБ «ФІНАНСОВА ІНІЦІАТИВА» за основними позичальниками залишається значною, що наражає Банк на високі ризики у разі виникнення фінансових труднощів в одного або декількох великих клієнтів та збільшує ймовірний розмір кредитних втрат у вигляді частки від процентного доходу або капіталу. Так, станом на 01.10.2008 р. кредити, надані 20 найбільшим позичальникам, складають 84,4% кредитного портфеля (або 308,7% капіталу I рівня). У структурі забезпечення за цими кредитами переважають майнові права на грошові депозити та інші майнові права.

Питома вага незабезпеченої частки заборгованості¹ (чистий кредитний ризик) залишається значною і зростає: станом на 01.10.2008 р. – 52% (2,9 млрд. грн.), що свідчить про ризикову кредитну політику.

Відношення резервів до клієнтського кредитного портфеля є вагомим і продовжує зростати, втім наразі якість кредитного портфеля Банку залишається доброю.

ТОВ КБ «ФІНАНСОВА ІНІЦІАТИВА» використовує досить прості інструменти та процедури ризик-менеджменту. Управління та контроль за ризиками здійснюється підрозділами, які безпосередньо на них наражаються. Таким чином, Банку необхідно суттєво удосконалювати систему управління ризиками з огляду на притаманні ринкові ризики та масштаби бізнесу.

За підсумками 9 місяців 2008 року ТОВ КБ «ФІНАНСОВА ІНІЦІАТИВА» отримало чистий прибуток у сумі 8,53 млн. грн., що на 85% менше, ніж за аналогічний період 2007 року (через формування резерву).

---

¹ згідно форми статистичної звітності НБУ №604

Низька прибутковість Банку (станом на 01.10.2008 р. рентабельність активів склала 0,11%, рентабельність капіталу – 0,43%) зумовлена, насамперед, формуванням значного обсягу резервів (як через збільшення «субстандартної» заборгованості, так і через зростання незабезпеченої частки заборгованості). Втім здатність генерувати чистий операційний дохід зберігається на доброму рівні, що зумовлено доброю капіталізацією, високою часткою доходних активів та низькою питою вагою простроченої заборгованості. Надалі, із уповільненням росту активів, ймовірно зменшення маржі. Втім відносно незначні адміністративні витрати зумовлюють високу ефективність діяльності Банку.

За підсумками III кварталу Банк виконав план за обсягом активів на 103%, у тому числі клієнтський кредитний портфель – на 98%, міжбанківські кредити – на 152%. Через невиконання плану з залучення строкових коштів юридичних та фізичних осіб Банк був змушений більше залучати від інших банків та НБУ.

Стратегічною метою ТОВ КБ «ФІНАНСОВА ІНІЦІАТИВА» є розвиток Банку як універсальної фінансово-кредитної установи, що надає весь спектр банківських послуг. Слід зауважити, що багато запланованих раніше заходів з розвитку установи призупинені, або зменшені їх масштаби, що зумовлено важкою економічною ситуацією. Довгостроковою стратегією залишається розвиток роздрібного бізнесу, формування розгалуженої регіональної мережі (з акцентом на східні та центральні регіони) та розвиток карткового бізнесу.

Висновок

За результатами аналізу кредитний рейтинг боргового зобов'язання ТОВ КБ «ФІНАНСОВА ІНІЦІАТИВА» знижено до рівня uaBB, прогноз змінено на «негативний».

Генеральний директор

С. А. Дубко

Начальник відділу рейтингів фінансових установ

А.М. Коноплястий

Старший фінансовий аналітик відділу рейтингів фінансових установ

А.М. Мовчан

Додатки

Дані балансу ТОВ КБ «ФІНАНСОВА ІНІЦІАТИВА», млн. грн.

Назва статті	01.01.2005	01.01.2006	01.01.2007	01.04.2007	01.07.2007	01.10.2007	01.01.2008	01.04.2008	01.07.2008	01.10.2008
Готівкові кошти, банківські метали та залишки в НБУ	3,33	125,47	58,51	53,51	42,93	69,32	102,41	87,27	52,28	40,38
Казначейські та інші цінні папери (НБУ)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	19,74	0,00	0,00	0,00	0,00
Кошти в інших банках	40,00	198,34	888,87	754,80	1 032,11	998,08	604,70	721,79	500,01	522,67
Кредити клієнтам	68,72	420,99	1 599,93	2 249,69	2 402,43	3 291,80	3 670,57	4 013,99	4 338,44	4 547,00
Цінні папери	47,50	5,00	53,01	21,25	104,51	217,05	354,18	383,83	329,58	353,89
Довгострокові вкладення	0,91	1,38	2,52	2,35	2,25	2,14	21,29	24,55	34,08	53,23
Нараховані доходи	0,41	4,97	5,69	24,25	29,18	12,44	11,68	4,24	3,14	6,48
Резерви	-0,26	-12,87	-68,49	-94,60	-120,93	-161,22	-232,46	-285,93	-323,24	-359,67
Інші активи	0,06	0,41	0,93	0,39	2,05	4,57	24,15	27,27	46,55	45,45
Разом активів	160,67	743,69	2 540,98	3 011,64	3 494,52	4 453,94	4 556,52	4 976,99	4 980,84	5 209,42
Заборгованість перед НБУ	0,00	0,00	0,00	0,00	95,00	440,60	440,60	440,60	436,60	515,00
Кошти банків	47,66	225,96	1 043,88	840,05	1 219,09	1 159,11	828,42	778,88	651,63	776,66
Кошти бюджету та позабюджетних фондів	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,00	26,35
Кошти суб'єктів господарювання	5,59	190,81	1 040,74	1 519,37	1 512,00	1 486,66	1 790,00	2 168,00	2 340,27	2 237,68
Кошти фізичних осіб	0,16	21,85	36,21	24,63	26,50	66,60	49,62	91,70	116,18	192,97
Кредити, що отримані від міжнародних та інших фінансових організацій	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Боргові цінні папери	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	50,01	198,62	239,48	172,00	186,51
Субординований борг	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Нараховані витрати	0,00	1,29	0,97	1,91	2,84	5,20	3,46	4,26	4,78	7,33
Інші зобов'язання	0,00	0,93	0,56	1,12	8,32	6,65	1,96	7,15	7,46	14,55
Разом зобов'язань	53,41	440,84	2 122,36	2 387,07	2 863,74	3 214,82	3 312,68	3 730,06	3 729,91	3 957,06
Сплачений статутний капітал	107,24	300,00	400,00	599,95	599,95	1 200,00	1 200,00	1 200,00	1 200,00	1 200,00
Загальні резерви, емісійні різниці та інші фонди банку	0,00	0,00	2,85	2,85	18,62	18,62	18,62	18,62	43,84	43,84
Результат минулих років	0,00	0,00	0,00	15,76	0,00	0,00	0,00	25,22	0,00	0,00
Результати переоцінки	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Фінансовий результат поточного року	0,02	2,85	15,76	6,00	12,21	20,50	25,22	3,09	7,09	8,53
Всього власний капітал	107,26	302,85	418,62	624,56	630,78	1 239,11	1 243,84	1 246,93	1 250,93	1 252,37

Дані звіту про фінансові результати ТОВ КБ «ФІНАНСОВА ІНІЦІАТИВА», млн. грн.

Назва статті	01.01.2005	01.01.2006	01.01.2007	01.04.2007	01.07.2007	01.10.2007	01.01.2008	01.04.2008	01.07.2008	01.10.2008
Процентні доходи	0,99	24,58	168,40	69,67	166,56	284,32	431,34	143,87	305,44	490,78
Комісійні доходи	0,18	0,63	3,05	0,73	1,70	3,15	5,56	2,22	4,04	6,97
Результат від торговельних операцій	0,00	0,23	7,63	-0,27	1,39	1,60	6,46	12,26	18,43	19,74
Інші операційні доходи	0,06	4,25	0,27	0,05	0,10	0,14	0,14	0,01	0,02	0,03
Інші доходи	0,21	0,00	0,01	0,00	0,01	0,05	0,05	0,00	0,00	0,01
Повернення списаних активів	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Непередбачені доходи	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Всього доходів	1,44	29,68	179,37	70,19	169,76	289,25	443,56	158,36	327,94	517,52
Процентні витрати	0,15	8,57	89,13	31,42	88,96	149,45	218,05	84,56	187,87	310,70
Комісійні витрати	0,00	0,48	0,32	0,06	0,21	0,47	0,62	0,07	0,16	0,26
Інші операційні витрати	0,37	1,86	9,97	4,71	9,86	11,27	17,35	5,64	16,12	29,49
Загальні адміністративні витрати	0,64	2,08	7,94	1,65	4,26	8,11	13,82	7,13	17,05	33,22
Відрахування в резерви	0,26	12,88	55,62	26,33	53,70	98,90	165,42	57,86	99,63	134,64
Непередбачені витрати	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Податок на прибуток	0,00	0,96	0,62	0,02	0,57	0,57	3,08	0,00	0,00	0,68
Всього витрат	1,42	26,83	163,60	64,19	157,55	268,76	418,34	155,26	320,84	508,99
Фінансовий результат поточного року	0,02	2,85	15,76	6,00	12,21	20,50	25,22	3,09	7,09	8,53